

Nacionalni program ranog otkrivanja raka dojke

NAJZNAČAJNIJI ČIMBENICI KOJI POVEĆAVAJU RIZIK NASTANKA RAKA DOJKE KOD ŽENA SU:

ŠTO JE RAK DOJKE?

Rak dojke **zloćudni je tumor** koji nastaje kada normalne žljezdane stanice dojke počnu nekontrolirano rasti, **umnožavati se i uništavati** okolno zdravo tkivo.

Rak dojke dijeli se prema **vrsti tkiva** od kojeg je nastao i prema **proširenosti**. Neke vrste raka rastu vrlo sporo i šire se u ostale dijelove tijela (metastaziraju) tek kada postanu veliki. Druge su agresivnije, odnosno šire se brzo i agresivno. Međutim, ista vrsta raka može se kod različitih žena ponašati različito.

Starija životna
dob

Pušenje i pretjerana
konzumacija alkohola

Nalaz biopsije: epitelna
hiperplazija ili atipija

Prethodni rak dojke te
rak dojke u obitelji

Pretilost, manjak
tjelesne aktivnosti

AKO SE RAK DOJKE OTKRIJE U RANOM STADIJU, ŠANSE ZA IZLJEČENJE SU VRLO VELIKE.

Stupanj proširenosti	Prosječno petogodišnje preživljenje
In situ i lokaliziran	86% - 100%
Regionalno proširen	49% - 57%
Udaljene metastaze	21%

METODE RANOG OTKRIVANJA RAKA DOJKE

Klinički pregled - liječnik nastoji pregledom dojke i pazuha otkriti postoje li kvržice

Ultrazvuk - radiološka dijagnostička pretraga. Koristi se za pregled dojki kod mlađih žena i kao komplementarna metoda mamografiji

Mamografija - osnovni pregled u Nacionalnom programu ranog otkrivanja raka dojke

ŠTO MOŽETE SAMI UČINITI? SAMOPREGLED.

Ne zamjenjuje redoviti odlazak na mamografiju i kliničke preglede!

ŠTO JE NACIONALNI PROGRAM RANOG OTKRIVANJA RAKA DOJKE?

Nacionalnim programom ranog otkrivanja raka dojke obuhvaćene su sve **žene** u RH u dobi od **50 do 69** godina. U okviru programa žene mogu obaviti mamografski pregled dojki svake dvije godine.

Žene na kućnu adresu dobiju poziv za **besplatni mamografski pregled**. Ako Vam dodijeljeni termin pregleda ne odgovara, možete nazvati besplatne telefonske brojeve navedene u pozivu.

Cilj ovog organiziranog probira je **otkriti rak** u što ranijem stadiju, **smanjiti smrtnost** od raka dojke te **poboljšati kvalitetu života** žena oboljelih od raka dojke.

ŠTO JE MAMOGRAFIJA?

Mamografija je rendgenski pregled dojki kojim se otkrivaju tumori i druge promjene, premalene da bi se mogle napipati. Tako se mogu otkriti promjene na dojci prosječno oko **dvije godine ranije** od običnog kliničkog pregleda zasnovanog na pojavi simptoma ili opipljive kvržice. Prilikom pregleda treba izvršiti pritisak na dojku kompresijskom pločom kako bi se dobila što kvalitetnija rendgenska snimka. Pritisak može biti neugodan, no sam pregled u većini slučajeva nije bolan.

Unatoč njenoj izuzetnoj vrijednosti i nezamjenjivosti u otkrivanju i najmanjih karcinoma, važno je naglasiti da se mamografijom ne može prikazati **15-20%** karcinoma dojki, osobito kada se radi o dojkama s gustom žljezdanom strukturom. Mamografski aparati za snimanje dojki koriste vrlo **nisku razinu zračenja** i praktički su bezopasni.

KADA TREBA NAPRAVITI MAMOGRAFIJU?

Prvi mamografski pregled dojki svaka žena treba napraviti između **38 i 40** godina života.

Za žene u dobi od **40 do 49** godina preporuka je napraviti mamografiju **jednom godišnje** ili barem **jednom u dvije godine**.

Za žene u dobi između **50 i 69** godina preporuka je mamografiju napraviti jednom godišnje.

U životnoj dobi **starijoj od 69** godina rizik od nastanka raka dojke je povišen. **S izabranim se liječnikom treba dogovoriti o učestalosti pregleda**

PRAVOVREMENO OTKRIVANJE RAKA DOJKE

Graf 1. Žene koje su se odazvale na preventivni pregled u RH

Graf 2. Žene koje se nisu odazvale na preventivni pregled u RH

Šanse za izlječenje uvelike ovise o **stupnju proširenosti (stadiju)** raka **prilikom dijagnoze**. Kod žena koje su se odazvale u Nacionalni program probira, znatno je veći udio karcinoma otkrivenih u ranom stadiju.

Preventivni
program

HZZJ
Hrvatski zavod za
zdravstveno
osiguranje

Hrvatski
zavod za
zdravstveno
osiguranje